

خطبه اول

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم نحمده على ما كان ونستعينه من امرنا على ما يكون ونؤمن به ونتوكل عليه ونستغفره ونستهديه ونعوذ به من شرور انفسنا وسيات اعمالنا ونصلى ونسلم على سيدنا ونبينا ابي القاسم محمد وعلى آله الأطيبيين الأطهرين لاسيما بقية الله في الارضين.

توصیه به تقوا

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.
يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ مُلَازِمَةِ أَمْرِهِ وَ مُجَانِبَةِ نَهْيِهِ

همه شما نمازگزاران گرامی برادران و خواهران ارجمند و خودم را به پارسایی و پرهیزگاری فرمانبری از خداوند در همه احوال و شئون زندگی سفارش و دعوت می کنم و از خداوند می خواهیم که درهای حکمت و بندگی و پارسایی را به روی همه ما بگشاید و ما را از بندگان شایسته و وارسته خویش مقدر بفرماید.

اشاره ای به خطبه های پیشین

در بحث اصول و ضوابط روابط میان همسران و خانه به هشت قاعده و اصل اشاره کردیم:

۱. نگاه آرمانی و ایمانی به زندگی
۲. خود را در روابط اجتماعی و خانوادگی به جای دیگران قرار دادن
۳. شناخت دقیق و درست متقابل همسران و اعضای خانواده از یکدیگر
۴. کنترل و کاهش توقعات و انتظارات از یکدیگر در زندگی
۵. صبر و بردباری و شکیبایی تحمل در روابط خانوادگی

^۱ سوره توبه آیه ۱۱۹

۶. اصل راهبردی صرف وقت برای زندگی خانوادگی و گفتگو و مجالست خانوادگی
  ۷. اصل همکاری و تعاون و همیاری خانوادگی
  ۸. اصل توافق و تشاور و رایزنی بین زن و شوهر برای حل مشکلات و مسائل درون خانه
- این هشت اصل به ادله و منابعی مستند بود که برخی از آنها در خطبه‌های پیشین تقدیم محضر شریف شما شد.

اصل نهم در روابط خانوادگی: محبت و مهرورزی و ابراز آن

اصل نهم که اصل بسیار پایه‌ای و بنیادی و مورد تأکیدات فراوان روایات در پرتو و آیات قرآن است محبت و دوستی و ابراز آن است.

هنگامی خانواده‌ای سالم و پیشرو خواهد بود که عواطف و محبت در میان همسران اساس زندگی مشترک در خانواده باشد. ریشه بسیاری از اصول و قواعد قبلی نیز این اصل و قانون بسیار مهم اخلاقی در روابط همسران است. اگر رشته‌های ارتباطی خانواده و همسران بر پایه دوستی و صمیمیت مبتنی شد و اگر همسران محبت خود را به یکدیگر ابراز کنند و در کشاکش مشکلات از این رشته محبت فاصله نگیرند، خانه بنیان استوار و محکمی پیدا می‌کند. بنای خانواده که آن قدر مورد تأکید اسلام است، باید بر رشته محبت استوار شود و برای شناخت این اصل که پایه بسیاری از اصول هشت‌گانه قبلی است در آغاز باید سراغ قرآن کریم رفت. آیه مشهور ذیل مودت و رحمت را مهم‌ترین نکته در روابط خانوادگی و همسران معرفی می‌کند.

باری تعالی می‌فرماید: «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» مطابق این آیه که از غرر آیات در مقوله خانواده است، هدف از خلقت همسران و نظام زوجیت رسیدن به آرامش و طمأنینه است و همسران باید در این مسیر گام بردارند و تکیه‌گاه عواطف زندگی مشترک یکدیگر باشند که البته این سکون و آرامش در پرتو «جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً» حاصل می‌شود.

سه مفهوم کلیدی در آیه شریفه

در این آیه شریفه به سه مفهوم کلیدی اشاره شده است:

۲- و از نشانه‌های قدرت اوست که برایتان از جنس خودتان همسرانی آفرید. تا به ایشان آرامش یابید، و میان شما دوستی و مهربانی نهاد. در این عبرتهایی است برای مردمی که تفکر می‌کنند. (سوره روم (۳۰) آیه ۲۱)

۱. سکون و آرامش

سکون و آرامش فلسفه زندگی خانوادگی و ازدواج بشمار آمده است و این آرامش دارای ابعاد گوناگون است زیرا نیازها متنوع و گوناگون است و همسر باید به همسر خود آرامش تقدیم و به عواطف او توجه کند و مهم‌ترین آن‌ها نیازهای عاطفی و روحی است و از این رو به نیازهای او اهتمام ورزد. مفهوم آرامش که یک مفهوم کلیدی در روابط خانوادگی است و در پرتو فطرت الهی و مودت و رحمت که در درون انسان‌ها نهاده شده است میسر می‌شود: «جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً».

ساختمان زندگی بشری بر اساس خانواده بنا شده است. تئوری‌ها و نظریه‌هایی در طول تاریخ برای نفی خانواده به وجود آمد و در صدد این بودند تا ارزش و نقش خانواده را در تعالی انسان کنار زنند. از جمله تئوری مارکسیستی در مقوله خانواده بود، ولی این تئوری‌ها شکست خوردند. تئوری لذت‌گرایی و فردگرایی افراطی نافی جایگاه خانواده است. فرهنگ غرب در تئوری تکیه بر لذت‌گرایی و فردگرایی افراطی دارد که نتیجه آن می‌شود که چرا ما فداکاری کنیم؟ به چه علت در خانواده گذشت و فداکاری داشته باشیم؟ هر کس باید راه خودش را برود؛ بر این اساس سبک فرهنگ غربی و زندگی غربی به گونه‌ای است که ارکان خانواده سست می‌شود.

در مقابل آن، آموزه‌های اسلامی بر اساس آیه فوق می‌فرماید: خانواده برای این است که شما در درون خانواده به آرامش برسید، غم‌های عالم با خانه سالم و آرام از دل همسران و اعضای خانواده رخت برمی‌بندد. این خانه اسلامی است که اساس آن فطرت الهی است چراکه «جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً».

۲ و ۳. فرق مودت و رحمت

برای معنا و مفهوم مودت و رحمت وجوه مختلفی گفته شده است. ظاهراً اولی این است که مودت همان محبت و فعل و انفعال نفسانی است و یک فعل درونی و امر کاملاً قلبی است. دلدادگی و علاقه‌مندی همان مودت است؛ اما رحمت «رقة مع احسان» است: «نازکی دل که با احسان و نیکوکاری همراه می‌شود.» در واقع آیه می‌خواهد^۳ بفرماید که ساختمان فطرت بشر این گونه است که دل همسران نسبت به یکدیگر دارای محبت و دوستی قلبی است و در پرتو آن رحمت شکل می‌گیرد.

۳- سید محمد حسین طباطبایی، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۱۶، ص ۱۶۶؛ ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱۶، صص ۳۹۲ و ۳۹۳

نازکی دل و علاقه‌مندی که نتیجه آن در عمل ظهور و بروز پیدا می‌کند علاقه‌ای که در عمل هم ابراز می‌شود و در زبان تجلی می‌کند. در آینده خواهیم دید که در روایات چقدر بر اظهار زبانی به همسر تأکید شده و ثواب‌های مؤکد و مضاعفی برای آن وعده داده شده است.

بنابراین آیه شریفه بنیان خانواده را بر مودت و محبت و رحمت و احسان و نیکوکاری استوار می‌داند. این‌ها اموری است که در ذات انسان وجود دارد اما موج‌های بیرونی، غضب‌ها و خشم‌ها و آسیب‌ها این رشته‌های محبت را تضعیف می‌کنند، بهانه‌های بی‌ربط، خودخواهی‌های بیجا، رشته محبت بین همسران را می‌گسلد، پیوندها را تضعیف می‌کند که این همان مخاطره بزرگ است.

برای این‌که این محبت و مودت و دوستی و مهربانی در خانه موج بزند نیاز به تهذیب نفس و اصلاح اخلاق است. نیاز به همان بردباری و صبوری و گذشت و ایثار دارد. این محبت و دوستی و مهربانی ذاتی نهاد خانواده است اما گاهی در زیر ابرها پنهان می‌شود و باید برای سلامت خانواده تلاش کرد تا این ابرهای دشمنی‌زا و اختلاف افکن را در فضای خانه کنار زد تا خورشید محبت در روابط خانوادگی نورافکن شود.

اهمیت محبت و مهرورزی در آینه روایات

مودت قلبی و مهرورزی و ابراز محبت دو قاعده مهم در روابط خانوادگی است. حال نیم‌نگاهی به روایات در این زمینه می‌افکنیم:

۱. محبت همسر از اخلاق پیامبران

از امام صادق نقل شده است: «مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ ع حُبُّ النِّسَاءِ» محبت و مهرورزی به همسران از اخلاق انبیا هست. این مضمون در چند روایت وارد شده است.

ضمن آن‌که اسلام در نظام حقوقی خود محدودیت‌هایی برای زن و مرد در راستای مصالح برتر قرار داده است در رویکرد اخلاقی بر مهرورزی و فداکاری و گذشت تأکید می‌کند تا آنجا که دوستداری همسران را از اخلاق پیامبران بشمار می‌آورد.

۴- الکافی، ج ۵، ص ۳۲۰؛ تهذیب الأحکام، ج ۷، ص ۴۰۳؛ وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص ۲۲

۲. مهرورزی به همسر سبک زندگی پیامبر اسلام (ص)

چند روایت را به عنوان نمونه ملاحظه می کنید:

الف. انس بن مالک نقل می کند: «ما رأیت أحدا کان ارحم بالعیال من رسول الله (ص)» کسی را ندیدم که مهربان تر و رحیم تر از رسول خدا به عیال خود باشد.

اخلاق پیامبران به صورت عام و اخلاق پیامبر اسلام به صورت خاص این مهرورزی خانوادگی بوده است.

ب. پیامبر اکرم می فرماید: «أَحْسَنُ النَّاسِ إِيْمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَ أَلْطَفُهُمْ بِأَهْلِهِ وَ أَنَا أَلْطَفُكُمْ بِأَهْلِي»^۵ من مهربان ترین شما نسبت به خانواده خود هستم.

۳. مهرورزی حق همسر

در رساله حقوق امام سجاد (ص) انس و رحمت به عنوان حق همسر به شمار آمده است: «فَإِنَّ لَهَا حَقَّ الرَّحْمَةِ وَ الْمُؤَانَسَةِ» حق همسران انس داشتن با آن ها و مهرورزی با آن هاست. نظام حقوقی و اخلاقی اسلام در امر خانواده دارای محدودیت هایی برای زن و مرد است، ما این را اصلاً انکار نمی کنیم، بلکه سخن ما این است که: اولاً: این محدودیت ها فلسفه مترقی و عالی دارد؛ ثانیاً: این نظام حقوقی با یک نظام اخلاقی مبتنی بر مهر و محبت تکمیل می شود.

۴. محبت و مهرورزی نتیجه ایمان و عامل ازدیاد آن

نکته عجیبی که به گمانم در بعضی از روایات معتبر آمده این است که دوستی همسر و مهرورزی به او هم نتیجه ایمان به شمار آمده است و هم عامل ازدیاد ایمان و رابطه متقابل با ایمان دارد.

در روایتی از پیامبر خدا (ص) آمده است: «كُلَّمَا أَزْدَادَ الْعَبْدُ إِيْمَانًا أَزْدَادَ حُبًّا لِلنِّسَاءِ» هرچه قدر ایمان شخص^۸ استوارتر باشد در خانه مهر بیشتری می ورزد. یعنی می گوید به همسران خود مهر بورزید و احترام بگذارید. برای آن ها ارزش قائل باشید و در روایتی عکس این قصه از امام صادق نقل شده است: «الْعَبْدُ كُلَّمَا أَزْدَادَ لِلنِّسَاءِ حُبًّا أَزْدَادَ

^۵ - صحیح مسلم، ج ۴، ص ۱۸۰۸ ح ۶۳

^۶ - وسائل الشیعة، ج ۱۲، ص ۱۵۳؛ بحار الأنوار، ج ۶۸، ص ۳۸۷؛ عیون أخبار الرضا (ع)، ج ۲، ص ۳۸

^۷ - بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۱۴

^۸ - بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۲۸؛ النوادر راوندي ص ۱۲

فِي الْإِيمَانِ فَضْلًا» هرچقدر شخصی در خانواده محبت بیشتری ابراز کند ایمان او فزون تر شود. این رابطه متقابل بین محبت و مهرورزی و ایمان وجود دارد.

تذکر: البته در آینده خواهیم گفت محبتی که این اندازه سفارش شده است نباید در برابر محبت خداوند و رسول خدا و ارزش های الهی مانع شود، چراکه این نوع محبت حدی دارد که از آیات و روایات در جلسات بعد استفاده خواهیم کرد.

اصل مهرورزی ریشه و پایه اصول پیشین

البته این اصل نهم را که در اینجا بیان کردیم در عین اینکه دارای ارزش ذاتی است خود ریشه اصول قبلی بیان شده است. یعنی آنجا که اسلام سفارش به بردباری می کند، سفارش به کنترل انتظارات مادی از یکدیگر می کند همان جا می خواهد بگوید که این ها مانع محبت نشود. بگذارید گل محبت در درون خانه ها بشکفت تا خانه های ما سد استوار در برابر هجمه های اخلاقی بیگانگان شود. نباید غفلت کنیم که امروز هجمه های فرهنگی و اخلاقی در عالم غوغا می کند و یک محور مهم این هجمه ها، خانه و خانواده است. ما باید با تمسک به این اصول در برابر هجمه های شیطانی و اهریمنی بایستیم.

مراتب ابراز محبت

ابراز محبت دارای مراتبی به این ترتیب است:

الف. لزوم ابراز محبت لسانی

محبت باید به زبان ابراز شود در روایتی از پیامبر اکرم (ص) آمده که: «قَوْلُ الرَّجُلِ لِلْمَرْأَةِ إِنِّي أَحِبُّكَ لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا» می گوید دوستی خود را اعلام بکن و آن را در قلب خود حبس نکن. این ابراز دوستی ها در قالب های منطقی و صحیح و در فضای سالم خانه، آن را آرام می کند و زمینه رشد و تعالی فرزندان و نسل آینده را فراهم می آورد. مابقی مراتب ابراز محبت نیز انشاء الله در خطبه های بعدی خدمت شریف شما عرض خواهد شد.

^۹ - من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۸۴

^۱ - اینکه مرد به همسر خود بگوید «دوستت دارم» هرگز آن را فراموش نمی کند. (الکافی، ج ۵، ص ۵۶۹)

خدایا به ما توفیق استواری در راه خودت و پایبندی به معارف نورانی اسلام و عمل به دستورات انسان ساز در همه
شئون به ویژه شئون خانوادگی عنایت و کرامت بفرما و همه ما را مشمول رحمت و مغفرت بیکران خودت بفرما.
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ أَنْ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ^۱
صدق الله العلی العظیم

---

^۱. سوره کوثر

خطبه دوم

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا عن هدانا الله ثم الصلاة والسلام على سيدنا ونبينا أبي القاسم محمد وعلى آله الأطيبيين الأطهرين لاسيما مولانا علي بن ابي طالب و علي الصديقة الطاهرة فاطمة الزهراء و علي الحسن و الحسين سيدي شباب اهل الجنة و علي الائمة المسلمين علي بن الحسين و محمد بن علي و جعفر بن محمد و موسى بن جعفر و علي بن موسى و محمد بن علي و علي بن محمد و الحسن بن علي و الخلف القائم المنتظر حججك علي عبادك و أمناك في بلادك ساسة العباد و اركان البلاد و ابواب الايمان و أمناء الرحمن

توصيه به تقوا

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ» عباد الله أوصيكم و نفسي بتقوى الله و ملازمة أمره و مُجَانِبَةِ نَهْيِهِ همه را به پارسايی و تقوا توصيه می کنم شما و خودم را به تقوای الهی و ذکر و شکر خداوند در همه احوال و شئون فرامی خوانم و دعوت می کنم در ادامه خطبه ۵۲ نهج البلاغه پیشوای پارسایان و امیر مؤمنان در شناخت عالم قوانینی بیان می کنند که: «وَقَدْ أَمَرَ فِيهَا مَا كَانَ حُلُوءًا- وَ كَدَرَ مِنْهَا مَا كَانَ صَفُوءًا- فَلَمْ يَبْقَ مِنْهَا إِلَّا سَمَلَةٌ كَسَمَلَةِ الْإِدَاوَةِ- أَوْ جُرْعَةٌ كَجُرْعَةِ الْمَقْلَةِ»

اولاً: ناپایداری جهان: جهان ناپایدار است عمق این گذر و ناپایداری را باید فهمید.
ثانیاً: ناخالصی نعمت های این عالم: این عالم همه جلوه های نعمت خداست، اما این نعمت ها هم ناخالص است و هم ناپایدار است و نعمت نابی در این عالم نیست. تعبیر حضرت دو جمله بسیار بلند است:

یکی اینکه شیرینی های این عالم همزمان تلخ است، شیرینی ناب در این عالم نیست، شیرینی مال و مقام و جاه و هر آنچه از نعمت های دیگر است شیرینی دارد اما در ذات خود تلخی را هم به همراه دارد چون ناپایدار و گذرا و ناخالص است.

دوم اینکه زلال و روشنی این دنیا هم تاریک و کدر است روشنی مطلق در این عالم نیست، آن جهان است که همه زلال و نور و همه شیرین و دلپذیر است. این عالم ناپایدار و گذرا و ناخالص است؛ مبدا که اسیر این ناخالصی ها و موج غضب ها و شهوت ها شویم. بدانید که این سپاه شیطان شما را از خالص های آن عالم محروم می کند. نمازگزاران گرامی، ما هر جمعه اینجا جمع می شویم تا یکدیگر را به خلوص آخرت فراخوانیم، به دلدادگی خدا و عالم غیب دعوت کنیم.

این پیام علی (ع) و پیام خطبه و جماعت و جمعه است، سپس می فرماید: از این عالم چیزی باقی نمانده است مگر به اندازه ته مانده یک ظرف آبی که شما از آن استفاده کردید. دنیا همان قطرات باقی مانده ته لیوان آب است برای بچه ای هم که تازه به دنیا می آید دنیا همین است؛ نه فقط برای کسی که آخر عمرش است و دنیا مانند جرعه ای است جیره بندی شده و اندک؛ دنیا اندک و ناپایدار و ناچیز است.

خدایا به ما توفیق فهم این معارف و تأسی به این جملات نورانی و چهره های مبارک عنایت بفرما.

مناسبت ها

به مناسبت ها به اختصار اشاره می کنم:

۱- نکوداشت یاد و خاطره شهدای ایران و جهان اسلام

گرامی می داریم یاد شهدای گران قدر، شهدای محراب آیت الله اشرفی و دیگر شهیدان محراب، شهدای دفاع مقدس، شهدای انقلاب اسلامی، شهدای مقاومت اسلامی و شهدای مدافع حرم در سوره و عراق و لبنان و فلسطین و افغانستان و پاکستان و جان باختگان عزیز منا و تقدیم می کنیم به ساحت همه این عزیزان صلواتی بر محمد و آل محمد.

۱- سید رضی، نهج البلاغه «صبحی صالح»، خطبه ۵۲، ص ۸۹

۲- تکریم روز خانواده و بازنشستگان

روز خانواده و تکریم بازنشستگان را گرمی می‌داریم و باید خاطرنشان شویم هر آنچه در اهمیت نهاد خانواده بگوییم کم گفته‌ایم و آسیب‌های آن را باید بشناسیم و معالجه کنیم.

۳- روز جهانی نابینایان و روشن‌دلان

روز جهانی نابینایان و روشن‌دلان را هم گرمی می‌داریم. از حقوق عزیزان روشن‌دل به‌ویژه جانبازان عزیز توجه به آن‌ها در خانه و جامعه است و یکی از وظایف مهم ادارات ما مناسب‌سازی فضاهای عمومی برای استفاده جانبازان و معلولان و روشن‌دلان از این فضاهای عمومی است. مقوله مناسب‌سازی یک مقوله مهمی است که مسئولان ما در سراسر کشور باید آن را مهم بدانند و در پیاده‌سازی آن اهتمام بورزند.

۴- بزرگداشت هفته تربیت بدنی و ورزش

این هفته را گرمی می‌داریم. اهمیت ورزش برای سلامتی همه قشرهای جامعه روشن است اما چند نکته را به اختصار و فهرست‌وار عرض می‌کنم:

۱- اهمیت دادن به ورزش همگانی

ما ورزش همگانی را در کنار ورزش تخصصی و حرفه‌ای و قهرمانی باید مهم بشماریم و ورزش باید فرهنگ عمومی برای تأمین سلامت همگانی شود. سرمایه‌گذاری برای تأمین امکانات ورزشی برای همه قشرها و در همه شرایط یک ضرورت است و زیرساخت ورزش باید برای همه قشرها و به‌ویژه جوانان و با رعایت اصول و ارزش‌های اسلامی، تأمین شود.

۲- لزوم برنامه‌ریزی برای ورزش‌های باستانی و اسلامی

ورزش‌های باستانی و بومی و به‌ویژه ورزش‌هایی که ریشه‌های اسلامی دارد مثل شنا و اسب‌سواری و تیراندازی باید در نظام برنامه‌ریزی ورزش ما مهم شمرده شود.

۳- لزوم اعتلای اخلاق در ورزش

مع الاسف ما گاهی مواجه هستیم که امور غیراخلاقی در نظام ورزشی ما رسوخ می کند. این را باید خود ورزشکاران عزیز و هیئت های ورزشی معالجه کنند و اخلاق باید در همه ورزش ها و در همه میدان ها به صورت فرهنگ عمومی درآمده و نهادینه گردد.

۵- فرارسیدن ماه محرم و هفته امر به معروف و نهی از منکر

ماه محرم ماه حماسه های بزرگ و عاشورای حسینی است. باید سال به سال بر شکوه این ماه و عاشورا افزوده شود. بنده در اینجا محضر شما عرض می کنم به فضل الهی و در پرتو انقلاب اسلامی پرچم پرافتخار عاشورا هر سال در عالم در اهتزاز بیشتر است، ما هر سال در نقطه نقطه عالم می بینیم که رویکرد و اقبال بیشتری به عاشورا وجود دارد. بنده در هر سال پرونده مراسم عاشورا در حدود صد کشور دنیا را مراجعه می کنم، هر سال این پرونده قشورتر است که این از برکات شهدای شما و انقلاب اسلامی است. این پرچم در عالم در اهتزاز است و در کشور ما هم همین طور است.

توصیه هایی در رابطه با اقامه عزای حسینی

در رابطه با اقامه عزای حسینی توصیه هایی خدمت عزیزان عرض می کنم:

۱- حفظ ابعاد معرفتی عاشورا

اولاً ما باید در بزرگداشت عاشورا ابعاد معرفتی عاشورا را به دوراز خرافه و تحریف و دروغ و سست گویی حفظ کنیم که این وظیفه مداحان و اهل منبر و هیئت ها است.

۲- اهمیت دادن به ابعاد حماسی عاشورا

باید ابعاد حماسی عاشورا را مهم شمرد. عاشورا یک حماسه بزرگ است، همه آن کسانی که عاشورا را از حماسه جدا می کنند راه غلطی می روند. عاشورا یعنی انقلاب اسلامی، عاشورا یعنی فریاد رسای ملت های مظلوم در مقابل دشمنان، عاشورا یعنی همان که مقاومت ما در لبنان می گوید و همه ملت های مسلمان باید بگویند، عاشورا یعنی لبیک یا حسین و عاشورا یعنی هیئات منّا الذله.

ابعاد حماسی عاشورا را باید حفظ کرد. مبدا هیئت‌های ما اسیر خرافات و تبلیغات تشیع انگلیسی و آدم‌های منحرف شوند. عاشورا یعنی انقلاب اسلامی، عاشورا یعنی شهدای ما، عاشورا یعنی مقاومت اسلامی، عاشورا یعنی پدیده زنده در تاریخ امروز. مبدا ما عاشورا را تحریف کنیم، مقوله عاشورا و مقولاتی که در سیره ائمه است باید به‌دقت شناخته شود.

۳- مقابله با تحریفات در سیره ائمه اطهار (ع)

در همین روزها و هفته‌های اخیر مقوله صلح امام حسن (ع) و گفتگوی عمر سعد و امام حسین (ع) دچار تحریف شد که رهبری معظم مقابل این تحریف فریاد برآوردند. مگر صلح امام حسن (ع) یک سازش بود؟ مگر روی شوق و رغبت بود؟ بلکه به خاطر خیانت‌های خائن امام به آن مرحله رسید. این مقوله را باید شناخت، ما باید عمق این سیره‌ها را توجه کنیم.

۴- ساماندهی هیئت‌ها و اعتلای اهداف آن

حضور روحانیت در هیئات، مداحان متعهد و سنجیده را بکار گرفتن، جذب جوانان و رسیدگی به فقر و احیای امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ماست. قانون امر به معروف و نهی از منکر یعنی قانون عاشورا و حماسه حسینی. باید ببینیم این قانون به فرهنگ عمومی ما مبدل شده است یا نه؟ مسئولان ما، هیئت‌های ما، جامعه ما باید فریضه امر به معروف و نهی از منکر را مهم بشمارند.

۶- محکومیت آل سعود در رابطه با جنایت اخیر منا

فاجعه منا غمی است که نمی‌شود آن را به راحتی فراموش کرد. اگر نگوییم که فاجعه منا به‌عمد بوده است ولی باید گفت همه آنچه برای یک کار عمدی می‌توان فرض کرد در این فاجعه آل سعود وجود دارد. این فاجعه بسیار مهم است حتماً باید کمیته حقیقت‌یاب دنبال شود.

مسئولان ما با نهایت قدرت با اتکای بر این ملت و فرهنگ عاشورا با تکیه بر فرمان رهبری استوار بایستند قاطع روبه جلو بروند، مجامع بین‌المللی و دولت‌های دیگر را فعال کنند چراکه نباید در این راه سستی نشان دهیم.

برای محکومیت آل سعود همین پرونده جنایتشان کافی است چه برسد به قضایای بحرین و یمن، این پرونده یک پرونده بسیار زشت و فضاحت بار است. محکم بایستید و دنبال کنید که خدا هم کمک خواهد کرد. حوزه و دانشگاه هم در شکافتن ابعاد این فاجعه باید همراهی کنند و این جرائم باید بررسی بشود، پرونده آن باید به‌درستی تنظیم شود.

خیانت‌های آل سعود در ترویج تفکر وهابی تکفیری در صدمه زدن‌های به بحرین و یمن و همه امت اسلامی قابل فراموش شدن نیست. ما قاطع ایستاده‌ایم شما فرمایشات امام راحل را درباره آل سعود بخوانید: اگر از جنایات صدام بگذریم، از آل سعود نمی‌گذریم. اگر ما از مسئله قدس بگذریم، اگر ما از صدام بگذریم، اگر ما از همه کسانی که به ما بدی کردند بگذریم، نمی‌توانیم از مسئله حجاز بگذریم. محکم بایستید، دیگران را همراه کنید و مجامع بین‌المللی را فعال کنید تا انتقام این جنایت عظیم و رشته و زنجیره جنایت‌های این خاندان و جریان انحرافی گرفته شود.

۷- لزوم برخورد مناسب ناقدان و دست اندرکاران برجام با یکدیگر

در خصوص مسائل کشور باید اذعان کرد که در قصه برجام از یک طرف حق نقد و واکاوی برجام چه برای مجلس و چه برای جریان‌ها موجود است و باید این حق نقد را احترام بگذارید، افراد و جریان‌های انقلابی که در این زمینه فعال می‌شوند به آن‌ها احترام بگذاریم، بشنویم و همراهی بکنیم؛ البته در نقطه مقابل هم هرگونه اقدامی در پرتو رهنمود رهبری و هدایت‌های ایشان و با توجه به دشواری قصه و جایگاهی که تیم مذاکره‌کننده دارد باید انجام شود.

ما باید اعمالمان بر این روش صحیح بنا شود، اما از آن طرف هم نقطه ضعف‌ها را بشناسیم و بایستی در قصه برجام حق دفاع از خودمان، حق دفاع از مقاومت اسلامی و گفتمان برخورد با استکبار جهانی و آمریکا را حفظ کنیم و از این حقوق نباید کوتاه بیایم.

فکر نکنیم که مذاکره با آمریکا مشکلات ما را رفع می‌کند ببینید در همین مسئله هر جا که بتوانند دست‌اندازی می‌کنند. اساس کار این‌ها بر مبنای غلطی است این‌ها نمی‌خواهند کشورهای مسلمان رشد علمی و سیاسی پیدا کنند؛ این هدف واقعی آن‌هاست و پرونده آن‌ها این را نشان می‌دهد. ما بر اساس مصالحی اقداماتی می‌کنیم آن اقدامات در جای خود محترم اما عمق قصه را باید بشناسیم و در دام توطئه‌ها نیفتیم.

فکر نکنیم که می‌شود با گرگ‌های عالم سازش کرد مگر اینکه از آرمان‌های خودمان دست‌برداریم، این گرگ‌ها قابل مصالحه نیستند. امیدواریم که ما در استحکام بنیان‌های اقتصادی، سیاسی، وحدت کشور، پیروی از خط فرمان رهبری و مقاومت در برابر بیگانگان محکم باشیم. گفتمان انقلاب اسلامی که در وصیت‌نامه امام آمده است نجات‌بخش ماست محکم و استوار بایستید که خداوند به فضل و کرم خویش یار و یاور مجاهدان در راه خود خواهد بود.

نستلک اللهم و ندعوک باسمک العظیم الاعظم الاعز الاجل الاکرم یا الله و... یا ارحم الرحمین. اللهم
ارزقنی توفیق الطاعة و بعد المعصية و صدقة النیة و عرفان الحرمة اللهم انصر الاسلام و اهله و اخذل الکفر
واهله.

خدایا انوار و معرفت خود را بر قلوب ما بتابان! دل های ما را از همه آلودگی ها پاک بدار! ارواح تاب ناک شهدا،
شهدای این جمع و روح تابناک امام را با سالار شهیدان محشور بفرما! اموات و درگذشتگان ما و این جمع،
جان باختگان فاجعه منا را غریق مغفرت خودت بگردان! مریضان موردنظر، جانبازان را شفا عنایت بفرما! به
خانواده های جانبازان ما صبر و توفیق ارزانی بفرما! گرفتاری ملت و کشورهای اسلامی را برطرف بفرما! شر دشمنان
اسلام را بر خودشان باز بگردان! خدایا پرچم اسلام را در سراسر عالم و جهان اسلام سرافراز بدارد.
خداوند همه مسلمانان را از خطرات محافظت بفرما! خدمت گذاران به اسلام و مقام معظم رهبری را موفق و
مؤید بدار! عالی ترین درودهای ما را به محضر حضرت فاطمه (س) و حضرت ولی عصر (عج) القا بفرما! فرج آن
حضرت را تعجیل بفرما!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ
صدق الله العلی العظیم